

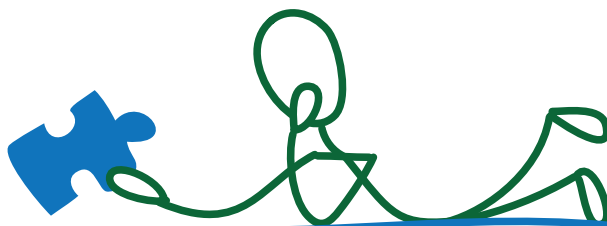
Dažas **PATIESĪBAS** par autisma terapiju

Autismu pagaidām nevar izārstēt

Lai cik tas bēdīgi skanētu, bērni ar autiska spektra traucējumiem kļūst par pieaugušajiem ar autiska spektra traucējumiem. Taču var būtiski attīstīt bērnu spējas, iemācīt jaunas iemaņas, koriģēt uzvedības problēmas. Arī bērnam ar ļoti nopietniem autiska spektra traucējumiem var uzlabot dzīves kvalitāti, pat tad, ja attīstība kopumā nevirzās uz priekšu. Augstu funkcionējoša autisma gadījumā, arī cilvēks ar autiska spektra traucējumiem var kļūt veiksmīgs, laimīgs un nodzīvot piepildītu, profesionāla gandarījuma un siltu cilvēcisku attiecību pilnu dzīvi. Taču pat visveiksmīgākajā gadījumā - tādā vai citādā veidā - viņš vienmēr paliks ar savu īpatnēju, atšķirīgu pasaules uztveri.

Pagaidām pasaulē nav nevienas metodes, kura spētu „izārstēt autismu”. (Ne Latvijā, ne Ukrainā, ne ASV). Ja kāds jums to sola, visticamāk, viņš ir nepamatoti optimistisks (tas reizēm gadās arī ar speciālistiem), vai arī Jūs krāpj. Cilvēku izmisums ļoti bieži pievilina šarlatānus.

Kā zināt, vai patiešām kaut kur nav atklāta kāda „brīnummetode”? Ļoti vienkārši – tiklīdz tāda tiks atklāta, jūs to nepalaidīsiet garām, jo par to paziņos Nobela prēmijas piešķiršanas ceremonijā.

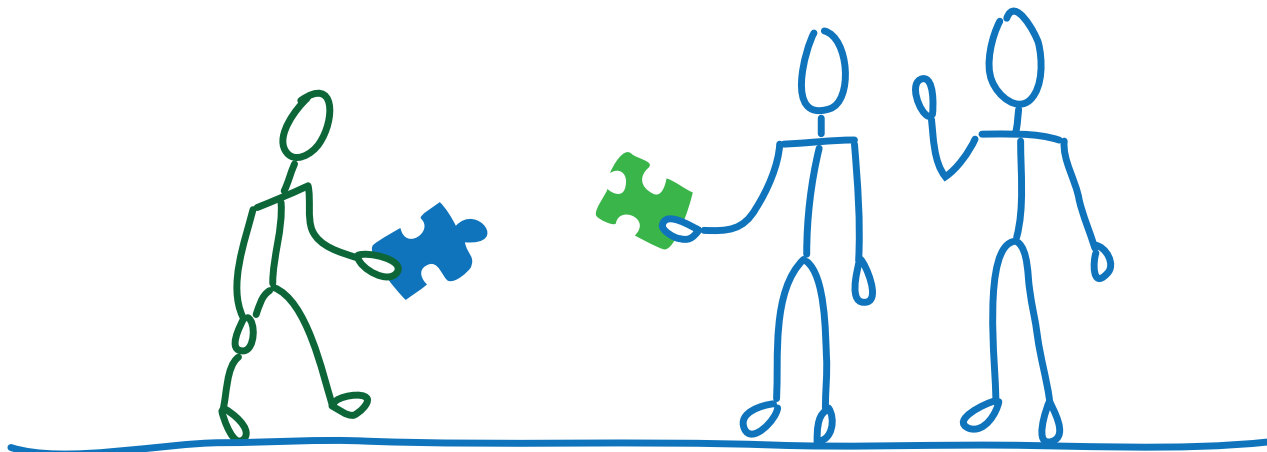

Universālu metožu nav

Nav universālu metožu, kas būtu piemērotas visiem bērniem un visos gadījumos. Jūsu bērna attīstības vajadzības (kā arī talanti un stiprās puses) var būt pavisam citādāki nekā draudzenes bērnam. Tātad, arī nodarbības, kuras Jums iesaka speciālisti, var būt pilnīgi citādas.

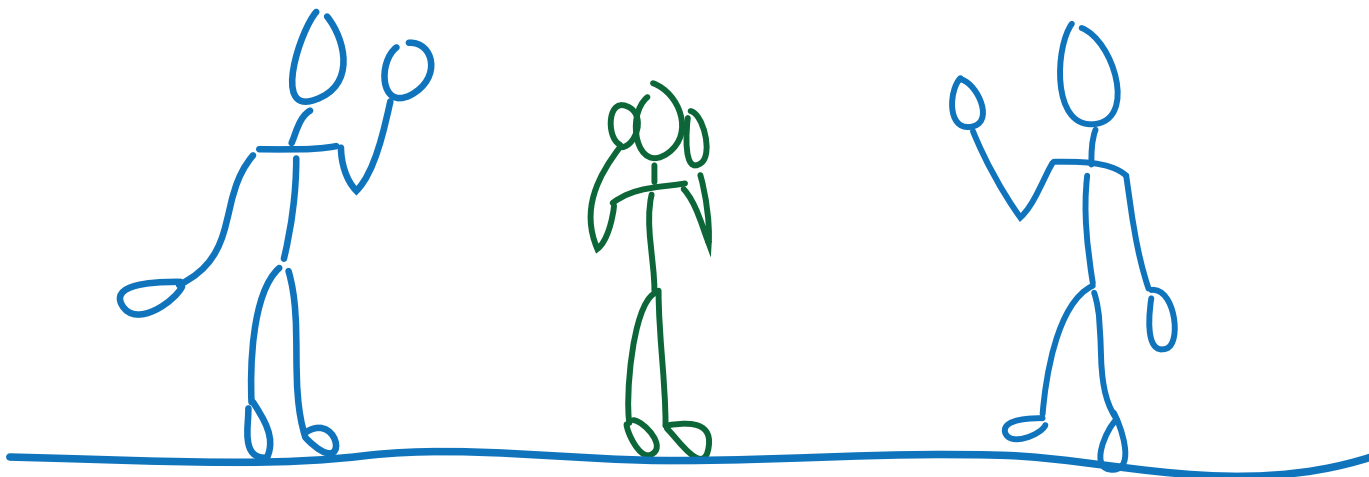
Visticamāk, Jums būs jāizmanto dažādu speciālistu palīdzība, ņemot vērā jūsu bērna vajadzības.

Vislabāk ir izveidot savu „komandu” – sameklēt speciālistus, kuriem uzticaties, un kuri būs „jūsējie” uz ilgu laiku. Ir labi, ja arī viņi paši savā starpā sazinās (ar Jūsu laipnu atļauju).

Dubults neārstē

Varat iepazīties ar dažādiem speciālistiem un noskaidrot dažādu ārstu viedokli. Taču, kad esat nonākuši līdz terapijai, izvēlieties pa vienam speciālistam no katra veida (piemēram, viens psihiatrs, viens logopēds, viens psihologs, viens ergoterapeits utt.). Noteikti nevajadzētu vest bērnu vienlaikus pie 3 dažādiem logopēdiem vai dzert divu dažādu ārstu izrakstītās zāles.

Visticamāk, terapija būs ilga

Konkrētas, nelielas prasmes trenēšana vai konkrētas uzvedības problēmas atrisināšana var notikt salīdzinoši ātri (reizēm ieviešot pavisam nelielas izmaiņas – piemēram, ievietojot kādu noteiktu piktogrammu bērna dienas plānā, problēma atrisinās uzreiz). Uzlabojumi bērna attīstībā kopumā prasa ilgu laiku, pat gadus.

Nepametiet nodarbības, ja neredzat rezultātus pirmajās divās nedēļās. Pajautājiēt speciālistam, cik ilgu laiku parasti aizņem konkrēto prasmju trenēšana? Kā domā speciālists – cik daudz nodarbību vajadzēs? Kāds ir speciālista viedoklis par Jūsu bērna progresu?

Pārrunājiēt ar speciālistu savas gaidas un savas bažas. Var gadīties, ka Jūs sagaidāt kaut ko, kas šobrīd bērna attīstībā vēl nav iespējams (piemēram, bērns nevar rakstīt diktātus, ja vēl nezina burtus). Var arī gadīties, ka jāmaina terapeitiskā pieeja.

Ja esat nolēmis pārtraukt nodarbības, ir labi dot bērnam iespēju atvadīties no cilvēka, pie kura viņš ilgu laiku gājis uz nodarbībām. Nepazūdiēt pēkšņi – tas nebūs labi bērnam.

Katra metode paredzēta konkrētiem mērķiem

Katra metode (vai speciālists) var palīdzēt sasniegt kādus noteiktus mērķus. Piemēram, ārstnieciskā vingrošana palīdz attīstīt līdzsvaru un kustību koordināciju, logopēda nodarbības – palielināt vārdu krājumu, Marte Meo – uzlabot emocionālo kontaktu vecākam ar bērnu.

- Izdomājiet vai pārrunājiet ar kādu, kam uzticaties, kas tieši ir jūsu bērna pašreizējie attīstības mērķi. Ko tieši Jūs gribētu palīdzēt viņam iemācīties vai apgūt, vai arī kā palīdzēt bērnam justies.
- Mērķtiecīgi izvēlieties to metodi, kuras piedāvātos mērķus gribat sasniegt.
- Droši jautāriet speciālistam, kādus mērķus viņš var palīdzēt sasniegt. Sagaidiet konkrētu, pēc iespējas detalizētāku atbildi.
- Izjautāriet, kādas metodes šis speciālists izmanto, un kādā veidā tās palīdz sasniegt Jums vajadzīgos mērķus. Nekautrējieties uzdot „dumjus” jautājumus. Prasiet: „Kā tieši tas manam bērnam palīdzēs?” „Kā šī metode ietekmē... runas attīstību / komunikācijas prasmes / spēju patstāvīgi paēst / attiecības ar vienaudžiem utml.?” Ja nesaprotat paskaidrojumus, godīgi atzīstieties, ka nesaprotat, un lūdziet paskaidrot vēlreiz.
- Ja speciālists nevar izskaidrot viņa izmantotās metodes vienkāršā, jums, pieaugušam cilvēkam, saprotamā valodā, viņš, visticamāk, nespēs komunicēt arī ar bērnu bērnam saprotamā veidā.
- Izmantojiet pavisam parastu loģiku. Piemēram, ja gribat palielināt bērna vārdu krājumu, ir jāsameklē speciālists, kurš ar bērnu sarunājas (nevis, piemēram, „iedarbojas ar elektromagnētisko lauku”). Ja gribat iemācīt bērnu patstāvīgi saģērbties un paēst, ir jāsameklē speciālists, kurš mācīs bērnam pogāt podziņas un pareizi turēt karoti (nevis vedīs pie delfīniem).

Katru metodi var pārbaudīt

- Painterēsējiet par speciālista izglītību.
- Pajautāriet par metodes plusiem un mīnusiem.
- Sameklējiet pētījumus internetā. Vadieties pēc zinātniskiem pētījumiem, nevis reklāmrakstiem. Izlasiet vairāk nekā vienu rakstu.
- Izmantojiet vienkāršu, veselīgu loģiku. Padomājiet pavisam vienkārši - vai Jūs redzat kādu saistību metodes „izskatam” ar apsolutajiem rezultātiem? Vai speciālists spēj izskaidrot Jums metodes principus loģiski? Vai tajā var nojaust veselo saprātu? Ja veselo saprātu metodē nevarat atklāt, varbūt jums to nevajag?